

هه‌مه‌ره‌نگ

ناماده‌کرن:
ریناس عه‌لی نه‌تروشی

خۆ بنیاسه

۴- دکاری دا نه‌گه‌ر داخازا شوله‌کی ژ ته‌هاته کرن و ته‌ج نزانى، و کەس نه‌بوو هاری ته‌بکته. دئی خۆژ شولن قه‌کیشی.

- ۱- کیتیم جارا
- ب- هنده جارا
- ج- ههمی جارا

۵- کەسه‌کئی پرسپاره‌ک ژ ته‌کر و ته‌باش گوه‌ل ناخفتنا وی نه‌بوو، دئی بیژیی: ببوره دئی شتی دوباره‌کە‌ی.

- ۱- کیتیم جارا
- ب- هنده جارا
- ج- ههمی جارا

به‌رسف:

نۆکه پله‌بیتن خۆ بدانه ل دویف به‌رسفین ته‌هه‌لبژارتین و بقی ره‌نگی ل خاری:

- پ ۱... ۱- ۱ ۳- ب- ۳- ج- ۵
- پ ۲... ۱- ۱ ۳- ب- ۳- ج- ۵
- پ ۳... ۱- ۵ ۳- ب- ۳- ج- ۱
- پ ۴... ۱- ۳ ۵- ب- ۵- ج- ۱
- پ ۵... ۱- ۱ ۳- ب- ۳- ج- ۵

خوینده‌فانا هیتزا: ب به‌رسفدانا فان پرسپاریت ل خواری، دئی لایه‌نه‌کئی ژ کەسایه‌تیا خۆ نیاسی.

۱- ههمی جارا ده‌مئ تو هه‌قنیاسینئ دگهل کەسه‌کئی دکە‌ی، دئی هه‌ول ده‌ی ده‌رگه‌هه‌کئی ناخفتنن یان هه‌قالینیی دگهل قه‌کە‌ی.

- ۱- کیتیم جارا
- ب- هنده جارا
- ج- ههمی جارا

۲- نه‌گه‌ر بوو هه‌را و هۆسه و گه‌له‌ک مرۆژ پیتکفه ل جهه‌کی کۆم بوون، تو ب کەیف دکه‌فی و دناث هه‌میا دا دکه‌ری و سلاث دکە‌ی ههمی نیاسین خۆ.

- ۱- کیتیم جارا
- ب- هنده جارا
- ج- ههمی جارا

۳- نه‌گه‌ر تو ب ژوور کەفتی و گه‌نگه‌شه یا ده‌یتته گه‌ران، ئیکسه‌ر دئی به‌شدارین کە‌ی و دئی هه‌ول ده‌ی هه‌را خۆ ل سه‌ر بابه‌تی دیار کە‌ی.

- ۱- کیتیم جارا
- ب- هنده جارا
- ج- ههمی جارا

نۆکه نه‌نجامی کۆم بکه، و نه‌گه‌ر:

کۆژمه دنایه‌را (۵-۱۱) ئی دا: تو ههمی گافا یئ ب تنی و تو نزانى بۆ خۆ هه‌قالا چیتکه‌ی و تو نه‌شیتی کەسین ده‌رووبه‌رین خۆ تیتبگه‌هینی کا تو یئ پیتدئی چی. ته‌شیانیت چیتکرا هه‌قبه‌ندیا نیئن، و بۆ ته‌خه‌مه، به‌لکۆ تو د بیژئ نه‌ژ نه‌یی هه‌وجه‌مه، به‌س یا ده‌ستق بتنی دهنگ ژئ ناھیت.

- کۆژمه دنایه‌را (۱۲-۱۸) ئی دا: تو کەسه‌کئی ناچاڤا قه‌کری، تو زۆر هه‌ول ده‌ی هه‌قالینیا چیتکه‌ی به‌س جار ل دویف دلئ ته‌چیتدبیت و جارا هه‌ی ژئ ههمی ره‌نجا ته‌به‌ر ناھئ دا دجیت. به‌س تو یئ ب هه‌قالی و تو دشیتی بۆ خۆ هه‌قالین نوی چیتکه‌ی، به‌س بارا پتر هه‌ر ژ ناستئ ته‌نه و تو دشیتی. بۆ کەسین دی هه‌زین خۆ دیارکە‌ی بپه‌چه‌کا زه‌حه‌متن.

- کۆژمه دنایه‌را (۱۹-۲۵) ئی دا: تو ل ناڤ ههمی کۆمبوون و ده‌سته‌کین هه‌قالادا ده‌کی ستیره‌کا گه‌شی. یئ جاره‌کئی هه‌قناسینئ دگهل ته‌بکته. ته‌چ جارا ژبیر ناکه‌ت چونکه‌ تو دزانئ چه‌وا میتشک و دلین ههمی یا بۆ خۆ بکیشی. ته‌هه‌قال ژ ههمی ته‌خین جفاکی یئت هه‌ین و ههمی هه‌وارا خۆ دکه‌هینه‌ته، ده‌مئ دکه‌قنه‌ نه‌خۆشیا، چونکه‌ دزانن تو باش د ناریشا وان دکه‌هی و نه‌گه‌ر ته‌چاره‌سه‌ری نه‌بیت تو دئی بۆ لئ گه‌ری.

ژن د گوتنن مله‌تان دا

- ژن ماله. بنیات خانئ. (کورد)
- ژنا جوان چافی پۆن دکه‌ت و ژنا باش دلئ. (ئیرانی)
- ژن کلپلا خانیه، هازئ هه‌مه، به‌رز نه‌کە‌ی. (بهبانی)
- ژنا ب عاقل دکهل زه‌لامئ بئ یاره‌ ژئ دئی هه‌ر خوه‌ برتقه‌به‌ت. (ئیتالی)
- ههمی کهنجین جیهانئ ناھینه‌ پۆز و به‌رامبه‌ر ژنه‌کا ب ناھل. (سینی)
- ژنئ نه‌قوتنه. هه‌نا نه‌کەر ب چه‌کئی کولئ ژئ بیت. (هندی)

خهونا ته

خهونا ته خبزه دانې

من بهری چند روز دگا نهټ خهونه دیت:

من دیت نه ز یا بهر چیا په کښې بلند دکه کم (وهکی گاره) و من هندي عمر دې دیندا گه لهک باش ددیت و من دزانی کو باهې من و خهزیرې من هردوو ل ونه ی من دروینشتینه و بیت سوچه ته کښې دکن، و سونده کی نائی (مه ریج) ددهستی من دا هو نانا وی گه لهکا بوش بو و من هنده دارو یاری گه له کښې ب خه مل بین دنا ددا. من دزانی سهروکانیا ئی نائی ژ بنی گه له کی کور د هت و نه ز هشیار بووم بانگې ئیغاری بین ددهت. من شه ش زاروک بیت هه بین و باهې من و خهزیرې من هردوو نه مرئ خودئ کړی به، نه ز قورنای دخوینم.

دبکا شه قوی
دهوکنی

شروقه کرنا خهونا ته

خویشکا بهر یز بهر که فتنا چیا نومید و مرادین ته و زاروکیت ته نه دئ ل نیزیگ بجه هین. دار و باری تو ناث ددی زاروکیت ته نه و بین ب خه مل بو، دئ گوهدار یا ته که ت، باب و خهزیر بقی رهنکی بیر هاتن و مزگینه کا خوشه، دئ بز ته هت. نانا بوش روز که کښې حلاله و بین بهر دوا مه. و هر سهر که فتی بی.

نهټ گوشه دئ دهر که هکن هاریکاری بیت بو خالده نانا هر که سن خهونه کی بهیشت و دلقت تن بکه هت. بان هر دکت شروقه و وانا ئی خهونې بزاییت نم د ناماده به هاریکاری وی بکه بن.

پینزانینین پیچقی:

- 1- نائی سن قولی (دئ مینته نه نی و بشن پشتن سهر کی دئ به لاله بن ل سهر بهر په ریت کولاری).
- 2- ژی ور که ز انیر بان من).
- 3- ناستی خاندن، و باری جفاکی.
- 4- دهن دیتنا خهونې (دهر مژیر، رژ بو بان شهټ بو).
- 5- ههستی ته دهن توژ خه و راهوی، (ترس بان گری بان که به خوشی).
- 6- رهنک و بهن و روانی و چوانیا دیتا وان، شهنگستیت شروقه کرنا خهونا نه نهټجا باش دبار که.

پیرا

زه ح

جگاره

پیری توژی چه ز جگارا و جگار کتیا دکه ی وهکی من؟؟؟
رونک - دهوکنی

زهم: نه کچا من ... من کوخک و بلغه م و بینیت نه خوش نهټین

زیر

پیرا زهم...
ژنکا من دبهټریت هر مسقاله کا زتری عه بیبه کا ژنکی شه دشریت... نه مرئ نهټ گوته راسته؟؟

زهم: پا ژ بهر ج ژنک ب کیلوا زترا دغازن
باهن کولوی - سینلن

نوټو موبیل و رویار

پیری تو باهر دکه ... دوهی مه غره ب نه ز سه عه ته کښې مامه ل سرا ترافیکی؟
نازاد مزوری

زهم: نهو لهوا رویاری شکه پرو بین ناستی بوی ژتایرا

قاره مانیا ناسیا

پیری ته زانی عیراق چو (قاره مانیا ناسیا) ل سینتی؟
دبار - سینلن

زهم: ئیشه لا دئ چنه سهر بانئ هدیقن

هه قزینین سهر

ده زگری ل (تبت)

کەس و کارتین کچکێ دێ وێ داننە سەر دارەکتێ و ئەو بخۆ
هەمی دێ ل بنێ دارێ کۆم بن و هەر ئێک ژ وان دێ دارەکی
بۆ قوتانا کورکێ خوازگین راکەت، خوازگین دقیت دناڤ قێ
کۆم و قوتانا وان دەر باز بیت و بچیتە سەر دارێ و دەستێ
کچکێ بگریت، و ئەگەر شیا ئەو کچە بۆ وی یە و دەیباین
کچکێ دێ پازی بن.

نەندونسیا:

تو دزانی رۆژا داوەتی دقیت بویک ب پیت خوە ل سەر ئەردی
ب رتقە نەچیت، نەخاسە دەمێ دەیتە ئەگهاستا بۆ مالا
وێ یا نوی لەوما بابێ وێ دێ وێ دانیتە سەر ملین خۆ و
هەلگریت و بەتە مالا زاقای ئەگەر رتک چەندا درێژ بیت!!

گزیرتا هاییتی:

ل قێ گزیرتی کچکا بقت بۆ خۆ هەڤال (دەزگر) دەکی
بەهەلبزیرت دێ گولەکتێ دەر گوھێ خۆ یێ چەپێ را کەت و
ئەگەر ئەڤ گولە چوو دەر گوھێ راستی را ب رامانا هندی یە
کو وێ دەزگر بۆ خۆ دیت.

باشووری ئوقیانوس ئارام:

سادهترین نەریت و کیتترین نالۆزی ل دەڤ خەلکتێ ل قێ
جەبی دژین ئەوە ل دەمێ مەهرکرنای بیک و زاقا دێ هەردوو
چنە دەڤ موختاری پاشی موختار دێ سەرین هەردوو تیک
هەسیت و ئەڤه بقی شتووی هاتە مەهرکرن.

ئافرهته سهر

مەزترین دایک د جیهانی دا:

رث الیس کیستلر (۱۸۹۹-۱۹۸۲) ئەوا ل بۆرتلاند ل
نەمریکا دژیا، دژین (۵۷) سالی دا هیتتا زارۆک دبوون.

دریژترین و کورتترین دووگیانی ئەوه:

دریژترین دووگیانی دەمێ وێ گەهشتیه (۱۵) هەڤال
۱۸۸۴/۱/۲۷، هەر دیسان کورتترین دووگیانی ماوی وێ
دگەهتە (۱۷۴) رۆژا ل سالا ۱۹۴۹ ئی. کوسەنگا وی
زارۆکی (۴۸۲ غم) بوو. ئەڤه ژ ل باژیری (سان دیگول) ل
بەرازیلی ژ دایک بیوو.

خیلا ناجا ل هندی

ل هندی و دناڤ خیلا (ناجا) دا خورتی ل ئافرهتی دەیتە
کرن کو هەندک زەنگلا ب کراسین خۆڤه بکەت ل دەمێ
کاری، چونکی چەند ئەو بلقلییت دێ دەنگ ژ زەنگلا هیت و
هەر دەمەکتێ راوەستیا دێ هیتە سزادان ژ لای زەلامی ئە.

خەلکتێ (باتاک)

ئەڤ خەلکە ل بنێ گزیرتا (سومەتره) دژین کو ب زیرەکیا خۆ
دناڤدارن، بەلێ زەلامین وان ئەو زیرەکیه ل دەڤ نینە. و
ئافرهتین وان ب هەمی کارتین ساناهی و زەحمەت رادین و ئەو
زەلامە پتنی جگارا دکیشن و بەحسێ بێ خیرەتیا خۆ دکەن.

پەڕیگانه

بەریکانەکا زانستی، ئەدەبی و رەوشنبیری و
پیتزانییت گشتی یە. ل هەر ژمارەکتێ دێ
لایەنەکی ئەگریت و دێ پیتنج پرسیارا ژ وی بواری
کەین.

بەرسقین خۆ دێ هەنترە سەر ناڤ و نیشانییت
گوڤاری ل دھوکتێ دگەل کۆبوونا ژمارێ.

بەریکانا ژمارە ئێک یا گوڤارا دەلال:

۱- یەکەم ئافرهتا کورد سەما بەلێ کری کی بوو؟
(بەری جەنگی جیهانی ئێکتێ ل پاریس دژیا).

۲- ئافرهتەکا کورده قارەمانا عیراقی و مللەتین
عەربەبی بوو ب شەترەنجی، ناڤی وێ چی یە؟

۳- کی ئێکەم ئافرهت بوو خەلاتی نوبل ب
زانستی کیمیایی بێ؟

۴- ل سەر ئێکەم پیل یێ پوستی یان (طابع
بریدی) وینێ ئافرهتەکتێ بوو دەمێ بۆ یەکەم جار
هاتیە بکار نینان... ئەو ئافرهت کی بوو و ژ
کیش مللەتی بوو؟

۵- ئێکەم ئافرهت بوو ل جیهانی چوویە
(الفضاء الخارجی) ناڤی وێ چ بوو؟

هێشە بەرسقین خۆ ل سەر ناڤ و نیشانییت گوڤاری بەنترین.